

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ТРАНСПОРТНОГО
БУДІВНИЦТВА
(ПФКТБ)**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ директора Полтавського
фахового коледжу транспортного
будівництва

30 серпня 2024 року № 39-А

**ПОЛОЖЕННЯ
про дуальну форму
здобуття фахової передвищої освіти**

1. Загальні положення

1.1. Положення про дуальну форму здобуття фахової передвищої освіти (далі – Положення) у Полтавському фаховому коледжі транспортного будівництва (далі – Фаховий коледж) розроблено відповідно до Конституції України, Законів України „Про освіту”, „Про фахову передвищу освіту”, „Про вищу освіту”, Положення про дуальну форму здобуття фахової передвищої та вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 13.04.2023 № 426, інших Законів та прийнятих відповідно до них нормативно-правових, внутрішніх установчих документів Фахового коледжу, інших документів Фахового коледжу, визначених законодавством.

1.2. Це Положення визначає особливості дуальної форми здобуття фахової передвищої освіти у Фаховому коледжі.

1.3. Дуальна форма здобуття фахової передвищої – це спосіб здобуття освіти, що передбачає поєднання навчання в закладах освіти та в інших суб'єктів освітньої діяльності (далі – заклади освіти) з навчанням на робочих місцях на підприємствах, в установах та організаціях (далі – роботодавці) для оволодіння програмними результатами, поглиблення практичних умінь і навичок та набуття певної кваліфікації. Дуальна форма є одним зі способів здобуття освіти студентами денної форми здобуття освіти.

1.4. Основними завданнями дуальної форми здобуття фахової передвищої освіти є:

1.4.1. Підвищення якості підготовки фахівців, які формують основу трудового потенціалу для інноваційного розвитку економіки, відповідно до сучасних вимог ринку праці і потреб роботодавців шляхом:

– модернізації змісту та способів реалізації практичної складової освітнього процесу;

– підвищення мотивації студентів до навчання;

– посилення ролі роботодавців у системі підготовки фахівців на всіх етапах

– від участі у формуванні змісту освітніх програм до оцінювання результатів навчання;

1.4.2. Підвищення конкурентоздатності випускників закладів освіти, скорочення періоду їх адаптації до професійної діяльності, сприяння росту рівня зайнятості молоді;

1.4.3. Зміцнення механізму, що забезпечує інтегрування освіти, науки і практичної діяльності в усіх галузях економіки, задля безперервного поступального руху завдяки тісній співпраці та прискореному обміну знаннями та інноваціями.

1.5. Дуальна форма передбачає часткове перенесення процесу формування програмних компетентностей і результатів навчання в умови професійної практичної діяльності. При цьому частина обсягу освітньої діяльності замість аудиторної та самостійної роботи виконується у формі навчання на робочому місці (робочих місцях) з відповідним перерозподілом навчального навантаження студента в межах освітніх компонентів.

1.6. Навчання на робочому місці (робочих місцях) здійснюється шляхом виконання трудових функцій відповідно до трудового договору. Виконання освітньої програми за дуальною формою може передбачати навчання студента зі зміною робочих місць у роботодавця або його навчання на робочих місцях у кількох роботодавців.

1.7. У цьому Положенні терміни вживаються в таких значеннях:

– координатор від закладу освіти – працівник Фахового коледжу, який організовує дуальну форму здобуття освіти та призначається директором Фахового коледжу;

– координатор від роботодавця – призначений роботодавцем працівник, який забезпечує взаємодію між роботодавцем і закладом освіти, виконання роботодавцем взятих зобов'язань, організаційний супровід навчання за дуальною формою здобуття освіти;

– куратор – педагогічний працівник Фахового коледжу, який супроводжує виконання індивідуального навчального плану й програми практичного навчання на робочому місці за дуальною формою здобуття освіти та призначається директором Фахового коледжу;

– наставник – призначений роботодавцем працівник, який допомагає реалізовувати індивідуальний навчальний план студента на робочому місці відповідно до програми практичного навчання на робочому місці.

Інші терміни вжито в значеннях, визначених Законами України „Про освіту”, „Про вищу освіту”, „Про фахову передвищу освіту”, Кодексом законів про працю України та нормативно-правовими актами, які регулюють відносини у сферах освіти та праці.

2. Планування освітнього процесу

2.1. Фаховий коледж є надавачем освітньої послуги і в повному обсязі є відповідальним за реалізацію освітньої програми за дуальною формою та якість освіти. Роботодавець є відповідальним за організацію навчання на робочому місці (робочих місцях) відповідно до договору між закладом освіти і роботодавцем та, у разі укладання, договору між закладом освіти, роботодавцем і студентом.

2.2. Освітня діяльність за дуальною формою здобуття освіти здійснюється в межах ліцензій Фахового коледжу на провадження освітньої діяльності на рівні фахової передвищої освіти за відповідною спеціальністю.

2.3. Для реалізації освітньо-професійної програми за дуальною формою Фаховим коледжем розробляються:

- окремий навчальний план, що охоплює весь період реалізації освітньо-професійної програми, який відповідає вимогам щодо забезпечення тривалості практичного навчання, передбаченим для дуальної форми здобуття освіти;

- графік освітнього процесу, що передбачає чергування періодів навчання в закладі освіти й на робочому місці;

- відповідне методичне забезпечення освітніх компонентів.

2.4. Особливості організації навчання за дуальною формою відображаються в:

2.4.1. Навчальному плані для дуальної форми:

- як зміна розподілу загального обсягу кредитів Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ЄКТС) за формами організації освітнього процесу (співвідношення аудиторного та/або позааудиторного навчального навантаження);

- шляхом уведення освітніх компонентів (дисциплін, практик, курсових робіт / проєктів тощо), пов'язаних з особливостями діяльності роботодавця й виконанням трудових обов'язків на робочому місці, або додаткової практичної підготовки до частини навчального плану, що формується за вибором студента.

2.4.2. Програмах навчальних дисциплін – як посилення практичної спрямованості змісту, збільшення обсягу практичних і лабораторних занять, що можуть проводитися викладачами закладу освіти на робочому місці в роботодавця, частки завдань практичного характеру, що виконуються самостійно, тощо.

2.5. Час практичного навчання на робочих місцях обліковується в кредитах ЄКТС і має становити від 25 до 60 відсотків від їх загального обсягу, передбаченого навчальним планом, що складається для організації навчання за дуальною формою здобуття фахової передвищої освіти. Цей час може включати освітні компоненти або їх складові, що реалізуються за такими формами організації освітнього процесу:

- практична підготовка;
- самостійна робота;

– навчальні заняття за умови їх проведення педагогічними працівниками закладу освіти на робочому місці в роботодавця.

2.6. Здобуття освіти за дуальною формою організовується для спеціально сформованих груп або окремих студентів. За наявності розгалужених мереж роботодавців-партнерів рекомендується узгоджувати графіки освітнього процесу таким чином, щоб забезпечити формування груп студентів, які навчаються за дуальною формою.

2.7. Поділ загального часу навчання на періоди навчання, що відбуваються в закладі освіти та на робочому місці, може передбачати:

– кілька годин упродовж дня навчання відбувається в закладі освіти, решта – на робочому місці в роботодавця (модель поділеного дня);

– кілька днів упродовж тижня навчання відбувається в закладі освіти, решта днів тижня – на робочому місці (модель поділеного тижня);

– чергування періодів навчання в закладі освіти та в роботодавця, коли один період передбачає один чи декілька тижнів, місяців, семестр (блочна модель);

– поєднання моделей.

2.8. На основі навчального плану для дуальної форми складається індивідуальний навчальний план студента.

2.9. Контроль виконання індивідуального навчального плану та оцінювання результатів навчання осіб, які здобувають освіту за дуальною формою, здійснюють Фаховий коледж спільно з роботодавцем відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському фаховому коледжі транспортного будівництва, Положення про практичну підготовку здобувачів фахової передвищої освіти, Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти та освітньої діяльності в Полтавському фаховому коледжі транспортного будівництва й вимог освітньо-професійної програми.

2.10. Атестація осіб, які здобувають освіту за дуальною формою, здійснюється відповідно до вимог освітньо-професійної програми.

2.11. Інформація про здобуття фахової передвищої освіти за дуальною формою відображається в документах про освіту (додаток до диплома). Фаховий коледж може видавати інші документи, що засвідчують здобуття освіти за дуальною формою відповідно до чинного законодавства.

3. Організація освітнього процесу за дуальною формою здобуття освіти

3.1. Фаховий коледж приймає рішення про впровадження дуальної форми здобуття фахової передвищої освіти та визначає перелік освітньо-професійних програм спеціальностей, для яких навчання за дуальною формою є доцільним, про що видається наказ на початку навчального року.

3.2. Ініціювати організацію навчання за дуальною формою можуть Фаховий коледж, роботодавець та студент.

Студент може самостійно знайти робоче місце для навчання та сприяти

встановленню співпраці між Фаховим коледжем і роботодавцем для організації навчання за дуальною формою.

3.3. Координатор дуального навчання призначається наказом директора для забезпечення організації навчання за дуальною формою та ефективної комунікації між всіма зацікавленими сторонами.

3.4. Для організації здобуття фахової передвищої освіти за дуальною формою можна залучати роботодавців, діяльність яких відповідає меті та змісту освітньо-професійних програм відповідних спеціальностей і які можуть забезпечити практичне навчання на робочих місцях для студентів Фахового коледжу.

3.5. Діяльність роботодавця щодо організації практичного навчання студентів на робочому місці під час здобуття освіти за дуальною формою не потребує ліцензування.

3.6. Здобуття освіти за дуальною формою здійснюється відповідно до освітньо-професійних програм підготовки фахівців, яких готує Фаховий коледж. Можливість організації освітнього процесу за дуальною формою відображається в навчальних планах.

3.7. Відносини між Фаховим коледжем, роботодавцем та студентом з усіх питань організації здобуття освіти за дуальною формою регулюють Положення про дуальну форму здобуття фахової передвищої та вищої освіти, затверджене наказом Міністерства освіти і науки України від 13.04.2023 № 426, дане Положення, тристоронній договір про здобуття освіти за дуальною формою, інші договори та законодавчі акти.

3.8. Практичне навчання на робочих місцях є складовою освітньої програми та обліковується в кредитах ЄКТС. Контроль за виконанням програми практичного навчання на робочому місці здійснюють спільно роботодавець і куратор дуального навчання від Фахового коледжу.

3.9. Оцінювання результатів навчання студента здійснюється Фаховим коледжем спільно з роботодавцем.

3.10. Навчання за дуальною формою здобуття фахової передвищої освіти може здійснюватися після переведення особи, яка навчається за іншою формою здобуття освіти, на навчання за дуальною формою з відповідним навчальним планом. Таке переведення допускається з першого семестру реалізації відповідної освітньо-професійної програми, якщо частка практичного навчання за весь період опанування студентом освітньо-професійної програми відповідає передбаченій навчальним планом за дуальною формою здобуття фахової передвищої освіти. Переведення на навчання за дуальною формою здобуття фахової передвищої освіти супроводжується внесенням відповідних змін до індивідуального навчального плану студента та відображається в ЄДЕБО.

3.11. Стипендіальне забезпечення студентів за дуальною формою здійснюється відповідно до законодавства.

3.12. Питання організації дуальної форми здобуття освіти на робочих місцях для студентів, у тому числі для осіб з особливими освітніми потребами, вирішуються в порядку, встановленому законодавством у сфері освіти, а також

трудовим законодавством – Кодексом законів про працю, Законом України „Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні”, Законом України „Про відпустки”, Законом України „Про охорону праці” та іншими актами законодавства України.

3.13. Організація освітнього процесу за дуальною формою здобуття освіти здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському фаховому коледжі транспортного будівництва.

3.14. Питання оплати праці та трудових обов'язків працівників закладів освіти, призначених кураторами, координаторами від Фахового коледжу, і працівників, призначених наставниками, координаторами від роботодавців, вирішуються в порядку, встановленому законодавством.

4. Порядок зарахування студентів на навчання за дуальною формою

4.1. Підставою для організації навчання за дуальною формою здобуття фахової передвищої освіти є заява студента денної форми або, у разі недосягнення повноліття, заява одного з батьків чи інших законних представників, успішне проходження студентом процедури відбору, яку реалізують роботодавець спільно з Фаховим коледжем, та підписання тристороннього договору й трудової угоди.

4.2. Після підтвердження наміру від роботодавця щодо організації здобуття фахової передвищої освіти за дуальною формою з конкретним студентом, Фаховий коледж готує тристоронній договір про дуальну форму здобуття освіти й спільно з роботодавцями розробляє та погоджує індивідуальний навчальний план.

Із кожної навчальної дисципліни та навчальної або виробничої практик відповідними викладачами навчальних дисциплін розробляються програми вивчення навчальних дисциплін і практик для студента, що навчається за дуальною формою, які погоджуються з куратором дуального навчання від Фахового коледжу.

Якщо роботодавець, із яким укладено тристоронній договір, не має потужностей, щоб забезпечити виконання частини навчального плану щодо навчання на робочому місці в повному обсязі, Фаховий коледж та роботодавець можуть домовитися про співпрацю з іншими суб'єктами господарювання чи навчальними центрами для забезпечення студентові умов для виконання освітньо-професійної програми та індивідуального навчального плану.

4.3. Укладання тристороннього договору про дуальну форму здобуття освіти передбачає укладання трудового договору.

4.4. Переведення студентів на дуальну форму здобуття фахової передвищої освіти здійснюється, як правило, до початку навчального семестру, за наказом директора.

4.5. Форму та зміст поточної й підсумкової атестації студентів визначає Фаховий коледж спільно з роботодавцем відповідно до вимог освітньо-

професійної програми підготовки фахівців у сфері фахової передвищої освіти з певної спеціальності.

5. Особливості реалізації навчання за дуальною формою

5.1. Після прийняття рішення про впровадження дуальної форми здобуття освіти за обраними освітньо-професійними програмами Фаховий коледж повинен:

- наказом директора визначити перелік освітньо-професійних програм фахової передвищої освіти зі спеціальностей, для яких передбачено навчання за дуальною формою;
- призначити координатора для провадження дуального навчання;
- визначити модель здобуття фахової передвищої освіти за дуальною формою;
- укласти тристоронній договір між Фаховим коледжем, студентом та роботодавцем;
- узгодити з роботодавцем програму проходження студентом дуального навчання;
- наказом директора перевести студента на дуальну форму навчання;
- скласти та узгодити з роботодавцем індивідуальний навчальний план за дуальною формою навчання;
- призначити наказом куратора дуального навчання з-поміж педагогічних працівників Фахового коледжу;
- за необхідності корегувати освітньо-професійні програми й робочі навчальні плани зі спеціальностей та навчальних дисциплін відповідно до потреб ринку праці.

5.2. Координатор дуального навчання від Фахового коледжу:

- організовує пошук та попередній відбір роботодавців, діяльність яких відповідає профілю відповідних освітньо-професійних програм і може забезпечити формування програмних результатів навчання;
- ініціює та реалізує переговорний процес з роботодавцями щодо спільного впровадження дуальної форми здобуття освіти;
- готує та узгоджує двосторонні договори про співпрацю з роботодавцями щодо партнерства в організації здобуття фахової передвищої освіти за дуальною формою;
- проводить інформаційну роз'яснювальну роботу серед студентів щодо особливостей та переваг здобуття освіти за дуальною формою;
- координує організацію відбору студентів, які бажають перейти на дуальну форму здобуття освіти, та погоджує їх персональний склад із роботодавцем;
- організовує обговорення з роботодавцем змісту відповідних освітньо-професійних програм на предмет відповідності професійним стандартам та вимогам до компетентностей майбутніх фахівців;
- ініціює й контролює створення та узгодження програми навчання на

робочих місцях;

- ініціює та контролює створення індивідуальних навчальних планів;
- готує та погоджує з усіма сторонами договори про дуальну форму здобуття фахової передвищої освіти;
- забезпечує неперервну комунікацію між усіма сторонами для усунення можливих недоліків в організації навчання та вирішення поточних проблем, що можуть виникати;
- ініціює та контролює призначення куратора для кожного студента за дуальною формою;
- координує роботу кураторів дуального навчання;
- контролює проведення кураторами дуальної форми навчання позапланового інструктажу зі студентами з безпеки життєдіяльності в разі переходу на навчання за дуальною формою;
- бере участь в аналізі результатів та якості навчання за дуальною формою здобуття фахової передвищої освіти і вносить пропозиції керівництву Фахового коледжу щодо її поліпшення.

5.3. Куратор дуального навчання:

- формує індивідуальні навчальні плани, враховуючи потреби роботодавця;
- забезпечує поточний контроль за виконанням індивідуального навчального плану студента;
- підтримує постійну комунікацію зі студентами та представниками роботодавця (зокрема, наставником дуального навчання) з метою вчасного вирішення поточних питань та забезпечення виконання освітньо-професійної програми з підготовки фахівців з певної спеціальності в повному обсязі;
- за потреби ініціює внесення змін до індивідуального навчального плану студента в процесі навчання за дуальною формою здобуття освіти.

5.4. Фаховий коледж за потреби надає своєчасну методичну допомогу з організації навчання на робочих місцях співробітникам роботодавця, задіяних в організації навчання за дуальною формою.

5.5. Заклад освіти може звертатися до роботодавця із запитом щодо стажування в його підрозділах педагогічних працівників.

5.6. Для контролю якості навчання Фаховий коледж має проводити регулярні зустрічі з роботодавцем (не рідше одного разу на рік) та забезпечити зворотний зв'язок від студентів за участі куратора дуального навчання з питань відповідності теоретичної та практичної частин програми навчання на робочих місцях.

5.7. Фаховий коледж забезпечує можливість проведення спільного оцінювання результатів навчання студентів за дуальною формою за участі представників роботодавця, запрошуючи їх для проведення поточного й підсумкового контролю засвоєння освітньо-професійної програми спеціальності студентом.

5.8. Роботодавець має право:

- звертатися до Фахового коледжу з ініціативою щодо впровадження дуальної форми здобуття фахової передвищої освіти;

- вносити пропозиції щодо зміни змісту освітньо-професійних програм та оновлення навчальних планів, ініціювати створення нових освітньо-професійних програм у порядку, визначеному законодавством;

- призначити на підприємстві координатора дуального навчання для забезпечення методично-організаційного супроводу навчання за дуальною формою здобуття освіти та ефективної комунікації з Фаховим коледжем.

5.9. Роботодавець призначає студенту наставника дуального навчання з найбільш досвідчених кваліфікованих фахівців.

5.10. Роботодавець проводить необхідні інструктажі з техніки безпеки та охорони праці студентів на виробництві.

5.11. Роботодавець контролює забезпечення студентів необхідними предметами та засобами праці.

Роботодавець створює умови для підвищення професійного рівня працівників (наставників), які здійснюють навчання студентів на робочому місці.

5.12. Роботодавець організовує погодження тристоронніх договорів про дуальну форму здобуття освіти та відповідні індивідуальні навчальні плани.

5.13. Координатор дуального навчання від роботодавця:

- відповідає за співпрацю з Фаховим коледжем з питань узгодження (створення, перегляду та удосконалення) освітньо-професійної програми, за якою навчатимуть за дуальною формою, та індивідуальних навчальних планів;

- бере участь у відборі студентів, що бажають перейти на дуальну форму здобуття фахової передвищої освіти за відповідними освітньо-професійними програмами;

- супроводжує реалізацію практичної складової дуальної освіти на робочому місці відповідно до вимог освітньо-професійної програми та індивідуального навчального плану;

- забезпечує неперервну комунікацію з Фаховим коледжем;

- здійснює контроль за розподілом та своєчасним переміщенням студентів у структурних підрозділах роботодавця;

- бере участь в аналізі результатів та якості навчання за дуальною формою здобуття освіти і вносить пропозиції своєму керівництву щодо її поліпшення.

5.14. Наставник дуального навчання:

5.15. Здійснює керівництво навчанням студента відповідно до програми практичного навчання на робочому місці та індивідуального навчального плану;

- сприяє адаптації студента до робочого місця;

- бере участь в оцінюванні результатів навчання студента за дуальною формою спільно з уповноваженими представниками Фахового коледжу;

- може проходити спеціальну методичну підготовку щодо здійснення керівництва навчанням студентів на робочих місця, у тому числі на базі Фахового коледжу.

5.16. Роботодавець може надавати можливість стажування на виробництві педагогічним працівникам Фахового коледжу.

5.17. Роботодавець може пропонувати студентам за дуальною формою

укладання/продовження трудового договору після завершення навчання.

6. Прикінцеві та перехідні положення

6.1. Це Положення, зміни й доповнення до нього погоджується педагогічною радою Фахового коледжу та вводяться в дію наказом директора.

6.2. Вимоги Положення обов'язкові для виконання всіма учасниками освітнього процесу Фахового коледжу.

6.3. Контроль за дотриманням вимог Положення покладається на посадових осіб Фахового коледжу відповідно до їх функціональних обов'язків.

6.4. Порядок реалізації окремих пунктів Положення може бути визначено окремими положеннями, що стосуються відповідного напрямку освітньої діяльності Фахового коледжу.

6.5. Інші питання, пов'язані з організацією дуальної форми здобуття освіти, визначаються Фаховим коледжем самостійно в частині, що не суперечить вимогам законодавства.

Заступник директора
з навчальної роботи

Людмила ВАСИЛЕНКО

СХВАЛЕНО

Протокол засідання педагогічної
ради Полтавського фахового коледжу
транспортного будівництва
27 серпня 2024 року № 1